

«Болгар Туган тел - 2019»

16-25-нче июнь 2019-нчы ел
«Чатырлы шәһәрчек» (Спас районы, Болгар)

Гомуми мәгълүмат

Аланның исеме	Регионара чатырлы алан «Болгар - Туган тел»	
Төп юнәлеш	Тел, тарих, интеллектуаль-ижади	
Үткәрелү вакыты	16-25-нче июнь 2019-нчы ел	
Үткәрелү урыны	«Чатырлы шәһәрчек» (Спас районы, Болгар)	
Катнашучылар яше	12-17 яшь	
Алан житәкчеләре (ИФ)	Башжитәк	Назаров Тимур Владимир улы
	Өлкән әйдаман	Әхмәтова Алия Марсель кызы
	Методист	Салаватова Алсу Марсель кызы
Катнашучылар турында мәгълүмат		
Әйдаманнар саны	40	
Катнашучылар саны	500	

Регионара чатырлы алан «Болгар - Туган тел»

Аланның концепциясе	Сменаның төп идеясе – балаларны татар мәдәнияте, тарихы һәм тел дөньясына жәлеп итү. Алан программасы татар телен төрле өлкәләрдә гамәли куллану күнекмәләрен үзләштерүгә юнәлдерелгән
Алан максаты	Хәзерге яшьләрнең игътибарын татар телен өйрәнүгә жәлеп итү
Аланның төп бурычлары	Яна мәгълүмати һәм методик эшләнмәләрне кулланып, татар телен тирәнтен өйрәнүгә юнәлдерелгән белем бирү программасы белән тел мохитенә чуму өчен шартлар тудыру.
	Татар мәдәнияте, тарих һәм тел традицияләрен үзләштерү
	Татар яшьләренең шәхси формалашуына һәм актив позициясен формалаштыруга ярдәм итә торган интеллектуаль һәм ижади сәләтле шәхес формалаштыруга инновацион алымнар кертү

Дәресләр

Исеме	Тасвирлама	Укытучы	Саны (сәгать)
Татар теле (урта белем дәрәжәсе)	Татар теле белән танышу; укучыларның татар телендә язу, уку һәм сөйләшү күнекмәләре алу.	Хафизова Зилә – ФГБОУ ВО НГПУ, информатика һәм хисаплау математика кафедрасы, математика һәм информатика факультеты	10 дәрес 1 дәрес – 60 мин
Татар теле (югары белем дәрәжәсе)	Татар теле белән танышу; укучыларның татар телендә язу, уку һәм сөйләшү күнекмәләре алу.	Шәрәфетдинова Гөлназ - Хезмәт урыны: Татарстан Республикасының Хезмәт, халыкны эш белән тәэмин итү һәм социаль яклау министрлыгы «Восхождение» инвалидларны тернәкләндерү үзәге" социаль хезмәт күрсәтү дәүләт автоном учреждениясе, иҗтимагый адаптация бүлеге мөдире, медицина һәм социаль реабилитация белгече. Укыту стажы: 9 ел.	10 дәрес 1 дәрес – 60 мин

Фәнни-белем бирү программасы

Остаханәләр (юнәлеш буенча)

Исеме	Тасвирлама	Укытучы
Курайда уйнау	Остаханә башкорт тынлы музыкаль уен коралларында практик күнекмәләр бирәчәк, балаларның моторикасын, сулышын йомшартчак, Татарстан халыклары мәдәниятенә тартылачак	Вәлиуллин Шамил – Казан дәүләт мәдәният институты студенты, уку стажы – 3 ел.
Татар халык биюләре	Остаханә сменада катнашучыларны ижади, эстетик һәм рухи яктан тәрбияләүгә, аларның сәламәтлеген ныгытуга ярдәм итә	Атнагужин Салават – К(П)ФУ ИУЭФ студенты,
Күн эшләре	Балалар күн белән эшләүнең гамәли база күнекмәләренә өйрәнәчәкләр: кисү техникасы, кулдан тегү, фурнитура урнаштыру, буяу, бизәү техникалары	Гыйләжиева Альбина – Казан технология һәм дизайн көллияте укытучысы
Татарстан тарихы	Катнашучылар татар халкының тормышы һәм тарихы турында яңа белемнәрен арттырачаклар, күзаллауларын киңәйтәчәкләр	Эмиль Шәйдуллин – Сәләт берләшмәсе активисты, 155-нче гимназиянең тарих һәм җәмгыять белеме укытучысы

Фәнни-белем бирү программасы

Остаханәләр (гомуми белем бирү)

Исеме	Тасвирлама	Укытучы
Социаль челтәрләрдә PR	Катнашучылар Интернетта PR-коммуникацияләрнең үзенчәлекләре, цифрлы технологияләр куллану мөмкинлекләре турында беләчәкләр, рекламада контентның төрле төрләрен өйрәнәчәкләр	Сафина Миләүшә – Сәләт активисты
Вики дөньяга сәяхәт	Балалар заманча Викимедиа, Википедия һәм Викихәбәрләр платформаларын үзләштерәләр, татар телен һәм мәдәниятен саклап калуга һәм үстерүгә ярдәм итәләр	Шәйхетдинов Тимерхан – Сәләт берләшмәсе активисты, «Сәләт ВикиМәктәп» проекты координаторы
«Уңай фикерләү»	Өлге остаханә баланың рухи һәм психологик халәтен гармонияләштерергә ярдәм итә, үз-үзенә тотарга өйрәтә һәм позитив фикерләүне тәрбияли	Галләмов Айрат – коуч-тренер, эшмәкәр, йога инструкторы, белем бирү стажы – 10 ел.
Рәсем	Балалар рәсем һәм төрле техникаларда композицияләр нигезләрен өйрәнәчәк, үз күзаллауларын киңәйтәчәк һәм үз-үзләрен күрсәтү сәләтен үстерә алачак.	Фәйзрахманова Илүзә – Н.И. Фешин исемендәге Казан сәнгать училищесын чыгарылыш укучысы, тарих укытучысы, 16-нчы номерлы балалар сәнгать мәктәбе бүлегә мөдире, Сәләт Бәләкәч клубының ИЗО-студиясе укытучысы

Очрашулар

Тема	Спикер ИФ	Тасвирлама
Татарстан. Минем тарих	Фаяз Хужин, Рабит Батулла, Әскар Гатин, Фәридә Ризаева, Нәҗип Нәккаш, Эмиль Шәйдуллин, Халисә Ширмән, Йолдыз Миңнулина Махсус мәйданчык – World skills?	Смена дәвамында төшке аштан соң, эшчәнлекнең төрле өлкәләрендә әйдәп баручы белгечләр белән очрашулар уза. Гомуми тематика: «Татарлар: кичә, бүген, иртәгәгә» 1-нче КӨН. Фәнни эшлеклеләре, тарихчылар, археологлар, иллюстраторлар, рәссамнар, язучылар белән очрашу. Очрашуларда мәдәни мирасны (Туган тел, гореф-гадәтләр, тарих) саклау проблемасы күтәрелә
Туган мәдәниятны популярлаштыру	Ильяс Гафаров, Солтан Сафин, Илдар Әюпов, Рамил Агдеев, Роберт Исламов, Зәрина Вилданова, Гүзәл Галиуллина, Резеда Хәдиуллина, Нурбәк Батулла, Ислам Вәлиев, Эльмир Низамов Махсус мәйданчык – Г.Камал ис. ТДАТ	2-нче КӨН. Сәнгать өлкәсендә (музыка, театр, хореография), КВН һәм эшмәкәрлек белгечләре белән очрашу. Спикерлар үзләренең «уңыш тарихы» турында сөйлиләр, сорауларга җавап бирәләр: «Туган тел һәм мәдәният популяр булсын өчен нәрсә эшләргә?». «Татар халкы мәдәнияте белән кызыксынуны ничек арттырырга?»
Төбәктә туган телнең актуаль булуы	Идел һәм Ялкын журналы, ТНВ, Болгар радиосы, блогерлар; Илшат Рәхимов, Алмаз Сәмигуллин, Илүзә Закирова, Айгөл Абдрахманова, Венера Иванова, Рүзәл Әхмәдиев Махсус мәйданчык – Сәләтнең җәйге кампаниясе	3-нче КӨН. Журналистлар, төрле татар нәшриятлары, теле/радио алып баручылар, режиссерлар, фотографлар һәм видеографлар белән очрашу. Актуаль мәсьәлэләр: «Туган телне өйрәнү белән кызыксынуны ничек югалтмаска?», «Туган телне үстерүгә һәм саклауга нәрсә ярдәм итә?»

Мәдәни-ижади программа

Чара исеме	Тасвирлама
Әйдаманнар тәкъдире	Һәр аланның әйдаманнарыннан ижади номерлар. Максаты-балаларны смена атмосферасына керту
«Аулак өй»	Чара ТНВ каналында «Аулак өй» телевизион тапшыруы аналогиясе буенча уза. Һәр катнашучы, аланга карамастан, конкурсларда шәхсән үзе катнаша алачак. Максаты-катнашучыларның ижади сәләтләрен күрсәтү өчен шартлар тудыру
«Шаяннар һәм тапкырлар»	Чара КВН «Халыкара телевизион уен форматында уза. Максаты – баланың потенциалын ачу өчен шартлар тудыру
Интеллектуаль турнир «Ябалак»	Чара «Нәрсә? Кайда? Кайчан?» форматында уза. Максаты-катнашучыларның интеллектуаль сәләтләрен күрсәтү өчен шартлар тудыру
Болгар музей-тыюлыгына һәм «Ак мәчетенә» экскурсияләр	Алан 2 зур төркемгә бүленә. 1-нче төркем музей-тыюлыкка, 2 –нче төркем «Ак мәчет»кә экскурсиягә бара. Соңыннан төркем алмаша. Шулай итеп сменаның барлык балалары Болгарның иң күренекле урыннарының берсенә килеп, татар халкының милли үзенчәлекләре һәм тарихы белән танышырга өлгерәләр. Максат – татар мәдәнияте традицияләрен саклау һәм үзләштерү
Ижади концерт	Сменада катнашучылардан ижади номерлар. Чара сменада катнашучыларның сәләтләрен күрсәтә

Спорт-сәламәтләндерү программасы

Чара исеме	Тасвирлама
Иртәнге күнегүләр	Көн саен барлык аланнар иртәнге күнегүләр ясыйлар. Буыннар гимнастикасы, физик сәламәтлекне саклау күнегүләре, жиңел йөгерүләр үткәрелә. Шулай ук аланның гомуми биюен өйрәнү һәм кабатлау. Максаты-баланың физик сәламәтлеген тоту һәм саклау
«Сабан туге»	Чара татар халкының милли «Сабан туге» бәйрәме форматында уза. Ул үз эченә спорт уеннары, эстафеталар һәм призыв конкурслар, концерт мәйданчыгы, радио-будка эшен ала. Максат – татар мәдәнияте горезф-гадәтләрен саклау һәм үзләштерү
Спорт ярышлары	Футбол, волейбол буенча турнирларны үткәрү (малайлар/кызлар/катнаш командалар). Максаты – баланың физик халәтен сәламәтләндерү һәм ныгыту
Спорт уеннары	Буш вакытта яисә теләк булганда, балалар саф һавада уйный алалар: теннис, футбол, волейбол һәм башка уеннар. Максат – ял итү һәм сәламәтләндерү

Көн тәртибе

8:00-8:30	Хәерле иртә!
8:30-9:00	Иртәнге күнегүләр
9:00-10:00	Иртәнге аш
10:00-12:00	Татар теле дәресләре һәм остаханәләр
12:00-14:00	Төшке аш
14:00-15:30	Очрашулар
15:30-16:30	Спорт-сәламәтләндерү программасы
16:30-18:00	Кичке чарага әзерләнү
18:00-19:30	Кичке аш
19:30-20:00	Концертлар комплексында жыелу
20:00-22:30	Мәдәни-ижади программа
22:15-22:45	Шәмчөкләр
23:00	Тыныч йокы!

Без – социаль челтәрләрдә

selet.bolgar_tugantel

selet.bolgar_tugantel

